

Preferencje partyjne w sierpniu

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 9 stycznia 2015 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Najnowsze badanie przeprowadzone przez CBOS¹ wskazuje, że w wyborach do Sejmu i Senatu, które odbędą się 25 października, zamierza wziąć udział – wedle własnych deklaracji – trzy piąte dorosłych Polaków (60%). W porównaniu z pomiarem z ubiegłego miesiąca liczba deklaracji uczestnictwa w wyborach do Sejmu i Senatu spadła o 5 punktów procentowych. Od czasu elekcji prezydenta to najniższy poziom zainteresowania tymi wyborami, jednak w zestawieniu z okresem pozawyborczym nie jest to zainteresowanie małe (np. w sierpniu ubiegłego roku chęć wzięcia udziału w wyborach deklarowało 50% ankietowanych). Jednocześnie wyraźnie wzrósł odsetek osób wahających się, czy będą uczestniczyć w głosowaniu – obecnie to prawie jedna czwarta respondentów (24%, w porównaniu z lipcem wzrost o 9 punktów). Nieco mniej respondentów niż w ubiegłym miesiącu z góry odrzuca możliwość uczestniczenia w wyborach (16%, spadek o 4 punkty).

Tabela 1

Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w wyborach do Sejmu i Senatu, które odbędą się 25 października?	Wskazania respondentów według terminów badań						
	2015						
	III	IV	V	V/VI	VI	VII	VIII
	w procentach						
Na pewno wziął(ę)lbym w nich udział	54	63	70	67	68	65	60
Nie wiem, czy wziął(ę)lbym w nich udział	22	16	14	15	13	15	24
Na pewno nie wziął(ę)lbym w nich udziału	23	21	16	18	19	20	16

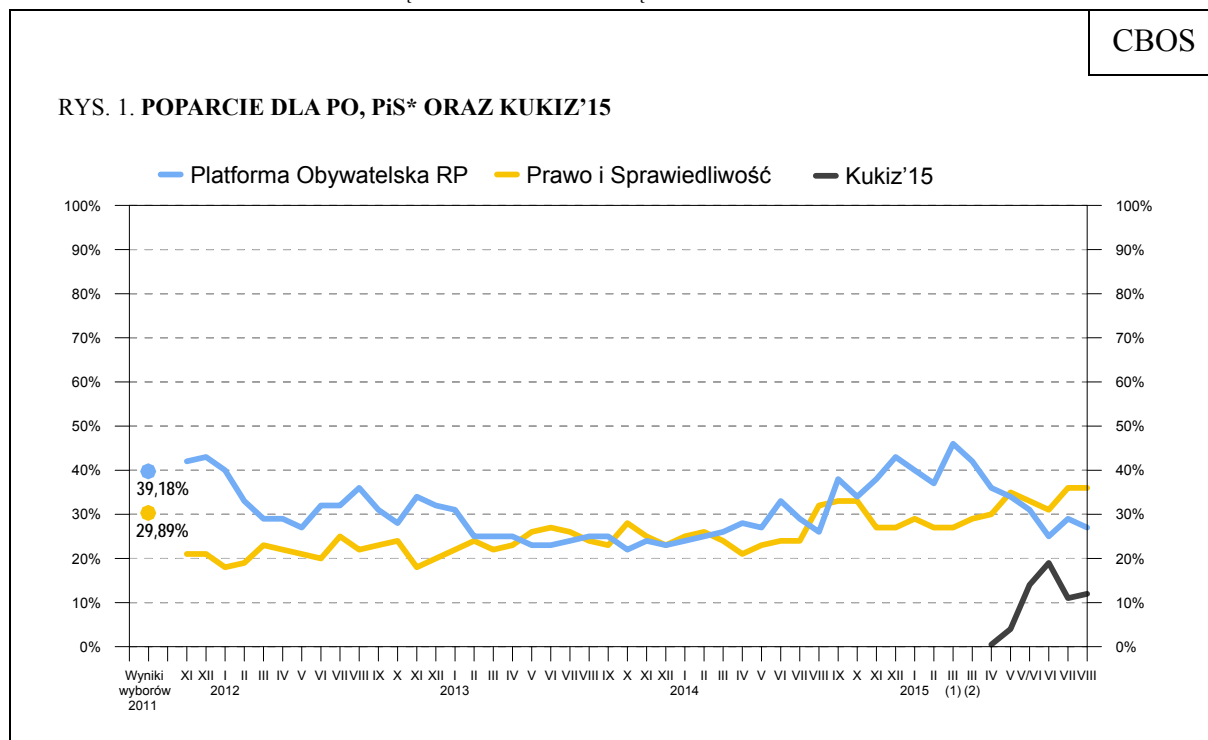
* Z obliczeń wyłączono odmowy odpowiedzi

Zgodnie z deklaracjami składanymi przez badanych w drugim miesiącu wakacji, najwięcej zwolenników ma PiS mający na swoich listach także polityków Polski Razem, Prawicy Rzeczypospolitej i Solidarnej Polski. Na tę listę chce głosować ponad jedna trzecia pewnych uczestników jesiennych wyborów (36%). Od ubiegłego miesiąca liczba sympatyków tego komitetu wyborczego nie zmieniła się. Na drugim miejscu znalazła się PO z poparciem 27% zdeklarowanych wyborców. W porównaniu z notowaniami z lipca rządząca partia minimalnie straciła (spadek o 2 punkty procentowe). Tak jak w poprzednich trzech

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (303) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 17–24 sierpnia 2015 roku na liczącej 1040 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

miesiącach, na trzecim miejscu znalazł się ruch firmowany nazwiskiem Pawła Kukiza – komitet wyborczy Kukiz'15 zebrał głosy 12% zadeklarowanych uczestników głosowania, nieznacznie więcej niż w lipcu. Wedle sierpniowych deklaracji badanych tylko te trzy ugrupowania weszłyby do parlamentu.

ODPOWIEDZI OSÓB DEKLARUJĄCYCH ZAMIAR WZIĘCIA UDZIAŁU W POTENCJALNYCH WYBORACH

Wśród pozostałych ugrupowań w tym miesiącu swoich zwolenników znalazły jeszcze Ruch Narodowy, ugrupowanie KORWiN oraz Partia Demokratyczna – demokraci.pl (po 1% głosów). W porównaniu z lipcem wzrósł nieco odsetek respondentów wybierających się na październikowe wybory i niemających jeszcze sprecyzowanych sympatii partyjnych (9%, wzrost o 3 punkty).

Tabela 2

Na kandydata którego komitetu wyborczego zamierza Pan(i) głosować w wyborach do Sejmu 25 października?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach						
	2015						
	III (2)	IV	V	V/VI	VI	VII	VIII
	w procentach						
Prawo i Sprawiedliwość	29	30	35	33	31	36	36
Platforma Obywatelska RP	42	36	34	31	25	29	27
Kukiz'15	-	<1*	4*	14	19	11	12
NowoczesnaPL	-	-	-	3	4	4	4
Polskie Stronnictwo Ludowe	5	6	5	1	4	3	4
Zjednoczona Lewica SLD+Twój Ruch+PPS+UP+Zieloni (koalicja: Sojuszu Lewicy Demokratycznej, Twojego Ruchu, Polskiej Partii Socjalistycznej, Unii Pracy, Partii Zielonych) / Sojusz Lewicy Demokratycznej	7**	7**	4**	4**	4**	3**	4
Ruch Narodowy	<1	1	1	1	2	<1	1
KORWiN	3	6	5	2	2	3	1
Partia Demokratyczna - demokraci.pl	-	-	-	-	-	-	1
Kongres Nowej Prawicy	1	1	1	0	<1	<1	<1
Partia Razem	-	-	-	-	<1	1	<1
Zjednoczona Lewica (koalicja: Socjaldemokracji Polskiej, Wolność i Równość, Biało-Czerwonych, Polskiej Partii Pracy, Ruchu Sprawiedliwości Społecznej) / Wolność i Równość	-	-	-	<1***	<1***	<1***	<1
Inne odpowiedzi	1	2	3	1	1	1	1
Trudno powiedzieć	9	8	6	5	8	6	9
Odmowa odpowiedzi	1	1	1	1	<1	<1	<1
N=	570	649	737	661	681	676	625

Do lipca pytanie brzmiało: „Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu, to na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?”

* W kwietniu i w maju 2015 roku badani wymieniali potencjalne ugrupowanie Pawła Kukiza spontanicznie, wskazując na partię spoza przedstawionej im listy (odpowiedź: inna partia)

** Wyniki dotyczące SLD

*** Wynik dotyczące WiR

Upalny sierpień nie sprzyjał zainteresowaniu polityką, Polacy stracili nieco zainteresowanie jesiennymi wyborami do Sejmu i Senatu. Nadal jednak chce w nich uczestniczyć większość uprawnionych do głosowania.

Od czasu wyborów prezydenckich w maju nie zmienił się układ sił na scenie politycznej. Największe szanse na wprowadzenie swoich przedstawicieli do parlamentu mają trzy ugrupowania: prowadzący w sondażach PiS, rządząca PO oraz komitet Kukiz'15. Od wyborców prezydenckich rządząca partia systematycznie traci zwolenników i sierpniowy pomiar potwierdził tę tendencję. Natomiast poparcie dla PiS utrzymuje się na tym samym, wysokim poziomie, osiągniętym w czasie elekcji prezydenta. Poparcie dla ruchu Pawła Kukiza, po lipcowym spadku, obecnie ustabilizowało się, choć trudno przewidzieć, jak będzie kształtowało się w najbliższej przyszłości. Można powiedzieć, że spośród trzech ugrupowań prowadzących w rankingu poparcie dla komitetu Pawła Kukiza obarczone jest największym współczynnikiem niepewności.

Trzeci miesiąc z rzędu blisko wyborczego progu kształtują się notowania PSL oraz ugrupowania Ryszarda Petru NowoczesnaPL. Medialna i „terenowa” aktywność przedstawicieli tych partii może w najbliższym czasie przesądzić o ich parlamentarnym „być albo nie być”, bowiem – zgodnie z deklaracjami badanych – szanse na znalezienie się w parlamencie najwyraźniej mają.

Zjednoczenie najbardziej liczących się partii lewicowych nie przyniosło jak dotąd spodziewanego efektu i skoku poparcia dla nowej koalicji. Stało się tak być może dlatego, że owo zjednoczenie niektórym zwolennikom lewicy może wydawać się tylko połowiczne. Jednak z ostatecznym wnioskiem na temat szans wyborczych tych i innych ugrupowań warto poczekać do końca sezonu wakacyjnego, gdyż podczas urlopów Polacy odpoczywają – także od polityki.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1

		Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w wyborach do Sejmu i Senatu, które odbędą się 25 października?			Liczba osób
		Na pewno wezmę w nich udział	Jeszcze nie wiem, czy wezmę w nich udział	Na pewno nie wezmę w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		60	24	16	1040
Płeć	Mężczyźni	63	21	17	503
	Kobiety	58	26	16	537
Wiek	18–24 lata	45	35	20	117
	25–34	55	27	18	205
	35–44	57	27	16	181
	45–54	71	20	8	162
	55–64	66	19	15	185
	65 lat i więcej	63	18	19	190
Miejsce zamieszkania	Wieś	60	22	18	414
	Miasto do 19 999	56	31	13	156
	20 000 – 99 999	60	25	15	190
	100 000 – 499 999	56	24	20	168
	500 000 i więcej mieszk.	72	18	10	112
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	49	25	26	215
	Zasadnicze zawodowe	55	26	19	254
	Średnie	63	23	15	320
	Wyższe	72	21	7	250
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	74	22	5	117
	Średni personel, technicy	79	6	15	38
	Pracownicy adm.-biurowi	60	32	8	66
	Pracownicy usług	56	27	18	66
	Robotnicy wykwalifikowani	52	23	25	119
	Robotnicy niewykwalifik.	53	33	14	50
	Rolnicy	65	26	9	47
	Pracujący na własny rach.	69	23	8	52
	Bezrobotni	50	22	29	62
	Emeryci	65	18	17	225
	Renciści	53	18	29	68
	Uczniowie i studenci	51	37	12	55
	Gospodynie domowe i inni	49	34	17	76
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	50	31	19	149
	Od 650 do 999 zł	55	23	22	125
	Od 1000 do 1399 zł	60	23	18	173
	Od 1400 zł do 1999 zł	69	14	16	127
	2000 zł i więcej	76	14	9	168
Ocena własnych war. mater.	Złe	52	24	24	110
	Średnie	58	25	17	433
	Dobre	64	23	14	497
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	75	10	15	40
	Raz w tygodniu	70	22	9	424
	1–2 razy w miesiącu	47	31	21	142
	Kilka razy w roku	59	25	16	240
	W ogóle nie uczestniczy	48	22	30	176
Poglądy polityczne	Lewica	68	18	13	155
	Centrum	57	27	15	321
	Prawica	77	17	6	320
	Trudno powiedzieć	36	31	32	243

Tabela 2

		Na kandydata którego komitetu wyborczego zamierza Pan(i) głosować w wyborach do Sejmu 25 października?							Liczba osób
		Kongres Nowej Prawicy	KORWiN	Kukiz'15	NowoczesnaPL	Partia Demokratyczna – demokraci.pl	Partia Razem	Platforma Obywatelska RP	
		%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		0	1	12	4	1	0	27	623
Płeć	Mężczyźni	1	2	13	5	1	1	24	314
	Kobiety	0	0	11	4			29	309
Wiek	18–24 lata	3	8	28	1			26	51
	25–34	1	2	24	5	1		23	112
	35–44			17	8			26	103
	45–54			10	3	1	1	25	116
	55–64			2	6			28	121
	65 lat i więcej			3	1	1		31	120
Miejsce zamieszkania	Wieś	1	1	11	3		1	19	247
	Miasto do 19 999		2	16		1		33	88
	20 000 – 99 999			13	7			26	114
	100 000 – 499 999	1		16	4	2		31	94
	500 000 i więcej mieszk.		4	8	8	2		39	81
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne		2	7	1			24	105
	Zasadnicze zawodowe	1		9	1		1	18	140
	Średnie	0	2	17	4	0		27	200
	Wyższe		1	13	9	2		34	179
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.		1	11	12	3		37	85
	Średni personel, technicy			38				21	30
	Pracownicy adm.-biurowi			17	5			28	40
	Pracownicy usług			12	3			27	36
	Robotnicy wykwalifikowani		1	22	3		3	13	62
	Robotnicy niewykwalifik.	4		20				27	27
	Rolnicy			2				14	31
	Pracujący na własny rach.			14	9			37	35
	Bezrobotni			21	5			15	31
	Emeryci			2	3	0		33	146
	Renciści			3				24	36
	Uczniowie i studenci	3	14	9	2			31	28
	Gospodynie domowe i inni	2		21	3			13	37
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	1		17	4		2	10	75
	Od 650 do 999 zł		1	19	1			19	69
	Od 1000 do 1399 zł	1	2	16	1			22	103
	Od 1400 zł do 1999 zł			9	5	1		34	88
	2000 zł i więcej		2	7	10	2		40	128
Ocena własnych war. mater.	Złe			16	2			22	57
	Średnie		1	13	3	1	1	22	251
	Dobre	1	1	11	6	0		31	315
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu			4	3			13	30
	Raz w tygodniu	0		9	3	0		25	295
	1–2 razy w miesiącu	2		19	4		3	19	66
	Kilka razy w roku		3	18	8	0		27	143
	W ogóle nie uczestniczy	1	3	12	3	2		42	84
Poglądy polityczne	Lewica	2	1	8	5		2	42	106
	Centrum		0	19	5	2		30	184
	Prawica	0	2	8	5			21	246
	Trudno powiedzieć			17	1			16	88

Tabela 2 cd.

		Na kandydata którego komitetu wyborczego zamierza Pan(i) głosować w wyborach do Sejmu 25 października?							Liczba osób
		Polskie Stronictwo Ludowe	Prawo i Sprawiedliwość	Ruch Narodowy	Zjednoczona Lewica SLD+TR+PPS+UP+Zieloni*	Zjednoczona Lewica**	Inna partia/komitet wyborczy	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		4	36	1	4	0	1	9	623
Płeć	Mężczyźni	4	35	2	5	1	1	6	314
	Kobiety	4	37		2		0	12	309
Wiek	18–24 lata	3	19	2	3			8	51
	25–34	4	27	4	1	1	1	6	112
	35–44	3	28	1	8			9	103
	45–54	3	41		2			13	116
	55–64	5	43		3	1		12	121
	65 lat i więcej	5	46		5		2	7	120
Miejsce zamieszkania	Wieś	6	43	1	2	0		13	247
	Miasto do 19 999	2	35		5			6	88
	20 000 – 99 999	4	34	3	5		2	6	114
	100 000 – 499 999	2	26	2	4	1	1	11	94
	500 000 i więcej mieszk.	2	31		4			2	81
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	7	38		3		1	17	105
	Zasadnicze zawodowe	5	48	2	3	1		11	140
	Średnie	4	34	1	4		0	7	200
	Wyższe	2	27	1	4	1	1	6	179
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	1	28		3			4	85
	Średni personel, technicy		32	6				4	30
	Pracownicy adm.-biurowi	2	21		9	5		12	40
	Pracownicy usług	5	36		6			11	36
	Robotnicy wykwalifikowani	4	34	4	5		2	9	62
	Robotnicy niewykwalifik.	4	27		7			10	27
	Rolnicy	9	60					15	31
	Pracujący na własny rach.		33		2			6	35
	Bezrobotni	6	27	9	4			15	31
	Emeryci	5	44		4		1	7	146
	Renciści	7	54		2			10	36
	Uczniowie i studenci	5	20		6			9	28
Gospodynie domowe i inni	5	37					18	37	
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	6	38	2			2	20	75
	Od 650 do 999 zł	3	40		3			14	69
	Od 1000 do 1399 zł	3	41	1	5		1	7	103
	Od 1400 zł do 1999 zł	10	31		8			2	88
	2000 zł i więcej	2	24	2	2	1		8	128
Ocena własnych war. mater.	Złe	5	41		1		2	11	57
	Średnie	5	39	1	4	0		11	251
	Dobre	3	33	1	4	0	1	7	315
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		61					19	30
	Raz w tygodniu	5	44	1	2		1	9	295
	1–2 razy w miesiącu	2	34		1			16	66
	Kilka razy w roku	3	27	1	5	1		7	143
	W ogóle nie uczestniczy	3	16	3	12	1		3	84
Poglądy polityczne	Lewica	3	11		19	2		6	106
	Centrum	6	30		1			9	184
	Prawica	3	53	3	0		0	5	246
	Trudno powiedzieć	4	33		1		3	26	88

* Koalicja: Sojuszu Lewicy Demokratycznej, Twojego Ruchu, Polskiej Partii Socjalistycznej, Unii Pracy i Partii Zieloni

** Koalicja: Socjaldemokracji Polskiej (SdPI), Wolność i Równość (WiR), Biało-Czerwonych, Polskiej Partii Pracy (PPP) i Ruchu Sprawiedliwości Społecznej (RSS)